

**Павлодар облысының білім беру басқармасы,
Ертіс ауданы білім беру бөлімінің
«№1 Ертіс жалпы орта білім беру мектебі»
коммуналдық мемлекеттік мекемесінің
Жарғысы**

1. Жалпы ережелер

1. Коммуналдық мемлекеттік мекеме Павлодар облысының білім беру басқармасының, Ертіс ауданы білім беру бөлімінің «№1 Ертіс жалпы орта білім беру мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі – коммуналдық мемлекеттік мекеме) білім беру саласындағы функцияларды жүзеге асыру үшін коммуналдық мемлекеттік мекеменің ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған, заңды тұлға мәртебесіне ие коммерциялық емес ұйым болып табылады.
2. Мемлекеттік мекеменің түрі: коммуналдық.
3. Коммуналдық мемлекеттік мекемесі 2018 жыл 27 тамыздағы № 247/8 Ертіс ауданы әкімдігі қаулысымен атауы өзгертілді, 2020 жыл 23 желтоқсандағы № 276/5 «Коммуналдық меншіктің кейбір мәселелері туралы» Павлодар облысының әкімдігінің қаулысымен атауы өзгертілді.
4. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің құрылтайшысы жергілікті атқарушы орган - Павлодар облысының әкімдігі болып табылады.
5. Тиісті саланың уәкілетті органы, сондай-ақ оған қатысты коммуналдық мемлекеттік мекеменің мүлкіне қатысты құқық субъектісінің функцияларын жүзеге асыратын органы - Павлодар облысының білім беру басқармасының «Ертіс ауданының білім беру бөлімі» мемлекеттік мекемесі болып табылады.
6. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің мемлекеттік тілдегі атауы: Павлодар облысының білім беру басқармасы, Ертіс ауданы білім беру бөлімінің «№1 Ертіс жалпы орта білім беру мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің орыс тіліндегі атауы: Коммунальное государственное учреждение «Иртышская средняя общеобразовательная школа №1» отдела образования Иртышского района, управления образования Павлодарской области.
7. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің орналасқан жері: 140500, Қазақстан Республикасы, Павлодар облысы, Ертіс ауданы, Ертіс ауылы, Қожаберген батыр көшесі, 19 үй.

2. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің заңды мәртебесі

8. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дербес балансы, банктерде шоттары, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген және мемлекеттік мекеменің атауы бар бланкілері, мөрлері болады.

9. Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, коммуналдық мемлекеттік мекеме басқа заңды тұлғаны құра алмайды, сондай-ақ оның құрылтайшысы (қатысушысы) бола алмайды.

10. Коммуналдық мемлекеттік мекеме өз міндеттемелері бойынша өз билігіндегі ақшамен жауап береді. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің ақшасы жеткіліксіз болған жағдайда оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумақтық бөлініс облыстық бюджет қаражатымен субсидиарлық жауаптылықта болады.

11. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің азаматтық-құқықтық мәмілелері олар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің аумақтық қазынашылық бөлімшесінде міндетті тіркелгеннен кейін күшіне енеді.

3. Коммуналдық мемлекеттік мекемесінің қызметтік мәні мен мақсаттары

12. Коммуналдық мемлекеттік мекеме қызметінің мәні Орта (бастауыш, негізгі орта және жалпы орта) білім беру және мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласындағы қызметті жүзеге асыру болып табылады.

13. Коммуналдық мемлекеттік мекеме қызметінің мақсаты оқушылардың мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын меңгеруі болып табылады.

14. Коммуналдық мемлекеттік мекеме өз мақсаттарына қол жеткізу үшін келесі қызмет түрлерін жүзеге асырады:

- 1) балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау;
- 2) мекемеде жеке тұлғаны қалыптастыруға және дамытуға бағытталған орта (бастауыш, негізгі орта және жалпы орта) және мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту үшін қажетті жағдайлар жасау;
- 3) құзыретті тұлғаны қалыптастыруға және дамытуға бағытталған білім беру бағдарламаларын меңгеру арқылы оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамыту үшін жағдай жасау;
- 4) білім алушылардың тиісті мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартында көзделген ғылымның базистік негіздерін алуын қамтамасыз ету;

5) жеке адамның шығармашылық, рухани және дене мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру;

6) азаматтыққа және патриотизмге, өз Отаны – Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен мемлекеттік тілді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайшы және қоғамға жат кез келген көріністерге төзбеуге тәрбиелеу;

7) белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттілігін, жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;

8) отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу, қазақ халқының және Қазақстан Республикасында тұратын басқа да ұлттардың тарихын, әдет-ғұрпы мен дәстүрлерін зерделеу;

9) ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін жағдайлар жасау болып табылады.

10) Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысымен бекітілген Мемлекеттік қызметтер тізіліміне сәйкес жеке тұлғаларға мемлекеттік қызметтер көрсету;

11) Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де қызметті жүзеге асыру.

15. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің осы Жарғыда бекітілген өз қызметінің мәні мен мақсаттарына сай келмейтін қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілелерді жасауға құқығы жоқ.

16. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының заңдарында немесе құрылтай құжаттарында белгілі бір шек қойылған қызмет мақсаттарына қайшы не оның басшысының жарғылық құзыретін бұза отырып жасаған мәмілесі облыстық коммуналдық мүлікке билік етуге уәкілеттік берілген жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын басқару органының немесе атқарушы органның, жергілікті атқарушы органның не прокурордың талап-арызы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

4. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің функциялары

17. Коммуналдық мемлекеттік мекеме келесі функцияларды жүзеге асырады:

- 1) ішкі тәртіп қағидаларын әзірлеу және бекіту;
- 2) оқу жұмыс жоспарлары мен оқу жұмыс бағдарламаларын әзірлеу және бекіту;
- 3) оқу мерзімі қысқартылған білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту;

4) ата-аналарды және өзге де заңды өкілдерді, білім алушылар мен тәрбиеленушілерді жыл сайын ағымдағы оқу жылының соңына дейін тізбе туралы хабардар ету;

- алдағы оқу жылында пайдалануға ұсынылатын оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді, оқу құралдарын және басқа да қосымша әдебиеттерді, оның ішінде электрондық тасығыштарда;

- алдағы оқу жылында қолданылатын Оқу материалдары;

5) Егер осы Заңда және қабылдаудың үлгілік қағидаларында өзгеше көзделмесе, білім беру қызметімен айналысуға арналған лицензияға сәйкес білім алушылардың, тәрбиеленушілердің контингентін қалыптастыруға құқығы бар;

6) оқытудың жаңа технологияларын, оның ішінде қашықтықтан білім беру технологияларын енгізу;

7) ұлттық бірыңғай тестілеуді қоспағанда, білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылау, оларға аралық және қорытынды аттестаттау жүргізу;

8) коммуналдық мемлекеттік мекемедегі жұмыскерлерге Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен өз қаражаты шегінде лауазымдық айлықақылар (мөлшерлемелер), қосымша ақылар, үстемеақылар және өзге де ынталандырушы төлемдерді белгілеу жатады;

9) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен кадрлардың біліктілігін арттыруды және оларды қайта даярлауды қамтамасыз ету;

10) педагогтердің Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен міндетті мерзімдік медициналық тексеруден өтуін қамтамасыз ету болып табылады;

11) білім беру ұйымдарын материалдық-техникалық қамтамасыз ету, жарақтандыру және жабдықтау;

12) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жарғылық қызметті жүзеге асыру үшін қосымша қаржы және материалдық қаражат көздерін тарту болып табылады;

13) Денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органмен және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органмен келісу бойынша білім беру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен білім алушыларды тамақпен қамтамасыз ету;

14) білім беру саласындағы ақпараттандыру объектілеріне әкімшілік деректерді беруді қамтамасыз ету;

15) білім алушылардың, тәрбиеленушілердің жекелеген санаттарына Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген қосымша жеңілдіктер мен материалдық қамтамасыз ету түрлерін уақтылы беруді қамтамасыз ету;

16) қоғамдық өзін-өзі басқару органдарының, қоғамдық бірлестіктердің қызметіне жәрдемдесу болып табылады;

17) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қаржылық есептілікті ұсыну;

18) кадрларды кәсіптік даярлаудың қазіргі заманғы нысандарын енгізу.

5. Іске асырылатын білім беру бағдарламаларының тізбесі

18. Коммуналдық мемлекеттік мекеме жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асырады

- 1) мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту;
- 2) Бастауыш білім беру;
- 3) негізгі орта білім беру;
- 4) жалпы орта білім беру.

6. Білім беру ұйымына қабылдау, сондай-ақ білім алушыларды, тәрбиеленушілерді оқудан шығару тәртібі

19. Барлық балаларды, оның ішінде білім беру ұйымының қызмет көрсету аумағында тұратын ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қабылдауды қамтамасыз ететін коммуналдық мемлекеттік мекемеге оқуға қабылдау тәртібі тиісті үлгідегі оқу орындарына қабылдаудың үлгілік қағидалары негізінде белгіленеді.

20. Балаларды бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру ұйымдары арасында ауыстыру үшін құжаттарды қабылдау тиісті үлгідегі білім беру ұйымдарына қабылдаудың үлгілік қағидаларына сәйкес "балаларды бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру ұйымдары арасында ауыстыру үшін құжаттарды қабылдау" мемлекеттік көрсетілетін қызметіне сәйкес жүзеге асырылады.

21. Коммуналдық мемлекеттік мекемеден бастауыш, негізгі орта, орта білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын басқа білім беру ұйымына ауыстыру растайтын құжаттардың негізінде білім беру ұйымы басшысының бұйрығымен жүргізіледі.

22. Білім беру ұйымдарына білім алушыларды қабылдау кезінде білім беру ұйымдарының басшылары балалардың немесе білім алушылардың ата-аналарымен немесе өзге де заңды өкілдерімен білім беру қызметтерін көрсетуге шарттар жасасады.

23. Гимназия сыныптарына қабылдау, жалпы білім беру сыныбынан гимназия сыныбына ауыстыру педагогикалық кеңестің шешімімен, үлгерім нәтижелері бойынша (рейтингтік балл) жүргізіледі.

24. Білім алушыны коммуналдық мемлекеттік мекемеге қабылдау кезінде соңғысы оны және (немесе) ата-анасын (оларды алмастыратын адамдарды) білім беру процесін ұйымдастыруды регламенттейтін жарғымен және басқа да құжаттармен таныстыруға міндетті.

25. Он алты жасқа дейінгі балаларды мемлекеттік орта білім беру ұйымдарынан шығаруға ерекше жағдайларда – құқыққа қарсы әрекеттер жасғаны, білім беру ұйымының жарғысын өрескел және бірнеше рет

бұзғаны үшін білім беру ұйымын мемлекеттік басқару органының шешімі бойынша жол беріледі.

Жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды шығару туралы шешім қорғаншылық және қамқоршылық органдарының келісімімен қабылданады.

Пробация қызметінің есебінде тұрған кәмелетке толмағандарды мемлекеттік орта білім беру ұйымдарынан шығару туралы шешім пробация қызметінің келісімімен қабылданады.

26. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің түлектеріне мемлекеттік үлгідегі негізгі және жалпы орта білім туралы аттестат беріледі.

7. Білім беру процесін ұйымдастыру тәртібі (оның ішінде тілі, тілдері), білім алушылардың, тәрбиеленушілердің сабақ режимі

27. Коммуналдық мемлекеттік мекеме білім беру процесін қолданыстағы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырады.

Коммуналдық мемлекеттік мекеме үлгілік оқу жоспарларын, оның ішінде оқу процесін жүзеге асыратын қысқартылған оқу жүктемесі бар оқу жоспарларын дербес таңдайды.

Оқу процесі ағымдағы жылдың 1 қыркүйегінен келесі жылдың 25 мамырына дейін жүзеге асырылады. Оқу жылы ішінде каникул белгіленеді.

28. Коммуналдық мемлекеттік мекемедегі оқу және тәрбие процесі үлгілік оқу бағдарламалары мен жұмыс оқу жоспарларына сәйкес жүзеге асырылады.

Коммуналдық мемлекеттік мекеме оқу жұмыс жоспарларының үлгілік оқу жоспарларына және мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (бұдан әрі – МЖМБС) сәйкестігін қамтамасыз етеді.

29. Коммуналдық мемлекеттік мекемеде қосымша білім берудің үлгілік оқу бағдарламалары іске асырылады.

30. Оқыту процесі үлгілік оқу жоспары негізінде құрылады, жылдық күнтізбелік оқу жұмыс кестесімен және сабақ кестесімен регламенттеледі. Коммуналдық мемлекеттік мекеме білім алушылардың мемлекеттік тіл ретінде қазақ тілін білуін, сондай-ақ білім берудің тиісті деңгейінің МЖМБС-на сәйкес орыс тілін және шет тілдерінің бірін үйренуін қамтамасыз етеді.

31. Коммуналдық мемлекеттік мекеме мектептен тыс үлгілік оқу жоспарының инвариантты және вариативті компоненттерінің сағаттарын өткізеді (мәдениет мекемелерінде, спорт ғимараттарында, әскери объектілерде, зерттеу зертханаларында, өнеркәсіптік кәсіпорындарда, табиғатта).

32. Коммуналдық мемлекеттік мекемеде балалар мен жасөспірімдерді Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес медициналық қамтамасыз ету ұйымдастырылады.

33. Коммуналдық мемлекеттік мекемедегі сабақ кестесін оның басшысы не оны алмастыратын адам бекітеді.

34. Сабақ кестесінде оқу сабақтарының күнделікті саны, ұзақтығы және реттілігі көрсетіледі.

35. Коммуналдық мемлекеттік мекемедегі сабақ кестесі білім алушылар мен тәрбиеленушілердің тамақтануы мен белсенді демалуы үшін ұзақтығы жеткілікті үзілісті көздейді.

36. Коммуналдық мемлекеттік мекеме күніне ең жоғары оқу жүктемесін анықтауда, олардың жарғысымен анықталатын оқыту нысандарын, құралдары мен әдістерін таңдауда дербес.

37. Коммуналдық мемлекеттік мекеме білім алушылардың бойында патриоттық тәрбиені, айналадағыларға толерантты қатынасты, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті, іскерлік қарым-қатынас дағдыларын, тамақтану мәдениетін қалыптастыруды, оның ішінде денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органның санитариялық-эпидемиологиялық қорытындысы немесе білім алушыларды тамақпен қамтамасыз етуге арналған шарт негізінде тамақтану объектілерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету жолымен теңгерімді дұрыс тамақтануды және табиғи және жаңа піскен өнімдерді тұтынуды насихаттау арқылы қамтамасыз етеді.

38. Коммуналдық мемлекеттік мекеме білім беру процесін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес білім беру үдерісін мемлекеттік және орыс тілдерінде жүзеге асырады.

8. Білімді ағымдағы бақылау жүйесі, білім алушыларды аралық және қорытынды аттестаттау және оларды жүргізу тәртібі

39. Білім алушылардың бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің үлгілік оқу бағдарламаларын меңгеруін бақылау мақсатында коммуналдық мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі бекіткен үлгерімге ағымдағы бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау жүргізудің үлгілік қағидаларына сәйкес білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды және қорытынды аттестаттауды жүзеге асырады.

9. Ақылы қызмет көрсету тәртібі

40. Білім алушылар мен тәрбиеленушілерге коммуналдық мемлекеттік мекеме бюджет қаражаты есебінен көрсететін білім беру қызметтері тегін көрсетіледі.

41. Коммуналдық мемлекеттік мекемеге тыйым салынады:

1) білім алушылар мен тәрбиеленушілерге мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты шеңберінде ақылы негізде білім беру қызметтерін көрсетуге міндетті;

2) "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, оқушылар мен педагогтардан ақша алу.

42. Коммуналдық мемлекеттік мекеме ақылы қызметтер көрсету туралы шарт жасай отырып, мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарынан тыс мынадай тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) ақылы негізде беруге құқылы.:

1) қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыру (балалар мен жасөспірімдер шығармашылығын, спорт, мәдениет және өнер саласындағы бейімділіктер мен мүдделерді дамыту, мамандардың біліктілігін арттыру);

2) оқу жоспары мен бағдарламалары бойынша бөлінген оқу уақытынан тыс пәндер (пәндер және пәндер циклдері) бойынша жекелеген білім алушылармен қосымша сабақтар ұйымдастыру;

3) пәндер (пәндер және пәндер циклдері) бойынша білім алушылармен ғылым негіздерін тереңдетіп зерделеуді ұйымдастыру);

4) білім алушылар мен тәрбиеленушілер, педагогтер және ересек тұрғындар арасында әртүрлі: спорттық жарыстар, семинарлар, кеңестер, конференциялар, сондай-ақ оқу-әдістемелік әдебиетті әзірлеу және іске асыру жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу;

5) музыкалық аспаптарды пайдалануға беру және Интернет-байланыстың қосымша қызметтерін ұсыну арқылы жүзеге асырылады;

6) жазғы демалысты ұйымдастыру, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің, білім беру ұйымдарында өткізілетін түрлі іс-шараларға қатысушылардың тамақтануын қамтамасыз ету;

7) энергия қондырғылары мен қазандықтар беретін жылу энергиясын босатуға;

8) оқу-өндірістік шеберханалардың, оқу шаруашылықтарының, оқу-тәжірибелік учаскелердің өнімін өндіруді және өткізуді ұйымдастыру;

9) ғылыми зерттеулер жүргізу.

43. Коммуналдық мемлекеттік мекеме дене шынықтыру-сауықтыру және спорт ғимараттарын мүліктік жалдауға (жалға алуға) беру жөніндегі көрсетілетін қызметтерді ұсынуға құқылы. Мүліктік жалдауға (жалға алуға) беруден алынған кірістерді коммуналдық мемлекеттік мекеме дербес пайдаланады.

44. Коммуналдық мемлекеттік мекеменің ақылы негізде ұсынылатын тауарларының (жұмыстары мен көрсетілетін қызметтерінің) бағалары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен бекітілуге жатады.

45. Ақылы негізде қызмет көрсететін коммуналдық мемлекеттік мекеменің және білім алушының (тәрбиеленушінің), оның ата-анасының және өзге де заңды өкілдерінің өзара қарым-қатынастары шартпен реттеледі.

Білім алушы шарт жасасу кезінде оқудың барлық кезеңі үшін шығыстарды бір мезгілде төлеген жағдайда төлем сомасы оқу мерзімі аяқталғанға дейін енгеріссіз болып табылады.

Оқуға кезең-кезеңімен ақы төлеу кезінде жалақы өскен жағдайда және инфляция индексі ескеріле отырып, ақы төлеу сомасы жылына бір реттен асырмай өзгертілуі мүмкін.

10. Білім беру ұйымының білім алушылармен, тәрбиеленушілермен және (немесе) олардың ата-аналарымен және өзге де заңды өкілдерімен қатынастарын рәсімдеу тәртібі

46. Білім алушылар мен тәрбиеленушілер мынаған құқылы:

- 1) Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес сапалы білім алу;
- 2) білім беру ұйымы кеңесінің шешімі бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары шеңберінде жеке оқу жоспарлары, қысқартылған білім беретін оқу бағдарламалары бойынша оқыту;
- 3) оқу жоспарларына сәйкес балама курстарды таңдау;
- 4) қосымша білім беру қызметтерін, өзінің бейімділігі мен қажеттіліктеріне сәйкес білімді ақылы негізде алуға құқығы бар;
- 5) білім беру ұйымын басқаруға қатысу;
- 6) бір оқу орнын қайта қабылдау және басқа оқу орнына ауыстыру;
- 7) Білім беру ұйымдарында ақпараттық ресурстарды тегін пайдалануға, Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен оқулықтармен, оқу-әдістемелік кешендермен және оқу-әдістемелік құралдармен қамтамасыз етуге құқығы бар;
- 8) Спорт, оқу, акт залдарын, компьютерлік сыныптар мен кітапхананы тегін пайдалану;
- 9) өз пікірі мен сенімін еркін білдіруге;
- 10) өзінің адамдық қадір-қасиетінің құрметтелуіне;
- 11) оқудағы, ғылыми және шығармашылық қызметтегі табыстары үшін көтермеленуге және сыйақы алуға;
- 12) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес мерзімді әскери қызметке шақыруды кейінге қалдыруды қамтиды.

47. Коммуналдық мемлекеттік мекемеде білім алушылар мен тәрбиеленушілер:

- 1) Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарына сәйкес білім, білік және практикалық дағдыларды меңгеруге міндетті;
- 2) ішкі тәртіп ережелерін сақтауға міндетті;
- 3) коммуналдық мемлекеттік мекеменің мүлкіне ұқыпты қарауға міндетті;
- 4) коммуналдық мемлекеттік мекемедегі басқа да білім алушылар мен қызметкерлердің ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;
- 5) Қазақстан Республикасы Мемлекеттік Гимнінің музыкалық редакциясын және мәтінін білуге міндетті;

6) өз денсаулығына қамқорлық жасауға, рухани және физикалық тұрғыдан өзін-өзі жетілдіруге ұмтылуға тиіс;

7) педагог қызметкердің ар-намысы мен қадір-қасиетін, олар білім алатын оқу орнының дәстүрлерін құрметтеуге міндетті;

8) орта білім беру ұйымдарында белгіленген талаптарға сәйкес мектеп формасын кию. Киімде қандай да бір конфессияға жататын діни элементтерге, оның ішінде бас киім (тақиялар, орамалдар, орамалдар және т. б.) киюге жол бермеу);

9) білім беру ұйымының жарғысында және білім беру қызметін көрсету туралы шартта көзделген өзге де талаптарды орындауға міндетті.

48. Кәмелетке толмаған балалардың ата-аналары мен өзге де заңды өкілдерінің:

1) баланың қалауын, жеке бейімділігі мен ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру ұйымдарын таңдауға міндетті;

2) ата-аналар комитеттері арқылы білім беру ұйымдарын басқару органдарының жұмысына қатысуға құқылы;

3) коммуналдық мемлекеттік мекемеден өз балаларының үлгеріміне, мінез-құлқына және оқу жағдайларына қатысты ақпарат алуға құқылы;

4) психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияларда өз балаларын оқыту мен тәрбиелеу проблемалары бойынша консультациялық көмек алуға құқылы;

5) балаларының шарт негізінде қосымша қызметтер алуына;

6) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген өзге де құқықтар жатады.

49. Ата-аналар мен өзге де заңды өкілдер:

1) балалардың өмірі мен оқуы үшін салауатты және қауіпсіз жағдайлар жасауға, олардың зияткерлік және дене күшінің дамуын, имандылық тұрғыдан қалыптасуын қамтамасыз етуге міндетті;

2) балаларды одан әрі жалпы білім беретін мектепке айқындай отырып, мектептегі даярлықты қамтамасыз етуге міндетті;

3) коммуналдық мемлекеттік мекемеге балаларды оқыту мен тәрбиелеуде көмек көрсету;

4) балалардың оқу орнындағы сабақтарға қатысуын қамтамасыз етуге міндетті;

5) ата-аналар жиналысына қатысуға, қажет болған жағдайда әкімшіліктің немесе мұғалімдердің шақыруы бойынша оқу-тәрбие процесі бойынша жеке педагогикалық әңгімелесу және педагогикалық көмек көрсету үшін коммуналдық мемлекеттік мекемеге келуге міндетті;

6) коммуналдық мемлекеттік мекеменің мүлкін бұлдіргені үшін оқушыларға материалдық жауапкершілік жүктеледі;

7) білім алушылардың оқу орны белгілеген мектеп формасын киіп жүруін қамтамасыз етуге міндетті;

8) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен қарастырылған басқа да міндеттер.